

Betænkning

over

- I. forslag til lov om ændringer i militær straffelov,
 II. forslag til lov om ændringer i militær retsplejelov og
 III. forslag til lov om talsmænd og klageadgang for menige af det militære personel.

(Afgivet af udvalget den 13. maj 1954).

Alle 3 forslag har været behandlet i samme udvalg. Udvalget har holdt 5 møder, derunder et samråd med forsvarsministeren. Udvalget har i et møde modtaget repræsentanter for Fællesorganisationen af Officerer i Hæren, Hovedorganisationen for Søofficerer og Organisationen af Flyvevåbnets Officerer.

De nævnte organisationers repræsentanter har vedrørende *forlaget til lov om talsmænd og klageadgang for menige af det militære personel* foreslået, at reglen i forslaget § 5 ændres således, at adgangen til at indbringe sagen for forsvarsministeren eller evt. klageudvalget betinges af, at sagen har været forelagt eller søgt forelagt den nærmeste foresatte højere chef.

Udvalget med ministerens tilslutning har ikke fundet tilstrækkeligt grundlag for at ændre denne regel, da den nærmeste foresatte højere chef altid, hvor sagerne indbringes for forsvarsministeren, vil få lejlighed til at udtale sig over sagen, idet indbringelsen skal ske ad kommandovejen.

Organisationernes repræsentanter har endvidere foreslået, at § 5 ændres således, at man ophæver adgangen for talsmændene til for klageudvalget at forelægge sager, der ikke har karakter af klage.

Forsvarsministeren har heroverfor erklæret, at det med den foreslåede formulering af bestemmelsen, jfr. ordene i slutningen „eventuelt i overensstemmelse med reglerne i kap. II indbringes for forsvarsministerens klageudvalg“, netop har været tan-

ken at fastslå, at talsmændene kun, hvor den pågældende sag drejer sig om en klage over en foresat — f. eks. over den chef, der har truffet afgørelsen i første omgang — kan indbringe den for klageudvalget. Det har ikke været meningen, at talsmændene skulle kunne indbringe andre sager (ikke-klager) for det nævnte udvalg.

Udvalget har tilsluttet sig ministerens betragtninger. Organisationernes repræsentanter har endvidere foreslået, at § 11 ændres derhen, at den civile kommitterede, der skal være formand for udvalget, skal virke eller have virket i retsplejen enten som dommer eller sagfører.

Forslaget begrundes med, at det vil være meget værdifuldt at have juridisk sagskundskab repræsenteret i udvalget, og at auditøren må påregnes i sin indstilling at ville være påvirket af sin tilknytning til anklagemyndigheden. På den anden side anses det ikke for ønskeligt, at den pågældende civile jurist har en for høj placering indenfor retslivet iøvrigt (f. eks. en højesteretsdommer).

Forsvarsministeren har heroverfor anført, at den foreslåede bestemmelse ikke udelukker, at ministeren *kan* beskikke en civil kommitteret, der har juridisk uddannelse, men at det ikke er rigtigt at binde ministeren til at skulle vælge en jurist. Da den juridiske og militære sagskundskab er repræsenteret i udvalget, må det tværtimod forekomme naturligt og bedst, at det tredje medlem — formanden — er en civil person, der kan vurdere de forelagte sager ud fra *andre* forudsætninger og synspunkter end

dem, som de nævnte sagkyndige møder med (f. eks. pædagogiske).

Udvalget har tilsluttet sig ministerens betragtninger.

Organisationernes repræsentanter har endvidere foreslået, at forslaget § 13 udgår.

Udvalget har med forsvarsministerens tilslutning fundet det rimeligt og hensigtsmæssigt, at ministeren får adgang til at forelægge klageudvalget sådanne sager, som han anser for egnede til at underkastes udvalgets bedømmelse, hvilket også stemmer med en ministers fri høringsret.

Endelig har organisationernes repræsentanter foreslået, at § 8 ændres således, at klage indgives til bataillonschefen i stedet for regimentschefen. Dette er imødekommet ved ændringsforslag nr. 3.

Udvalget tilslutter sig kommissionsbetænkningens udtalelse om, at de mildere straffeformer ikke bør give anledning til forlængelse af straffetiden. Skulle udviklingen imod forventning forme sig anderledes, har ministeren givet løfte om at ville tage spørgsmålet om hjemsendelse som følge af straf op til ny overvejelse.

Udvalget har forespurgt ministeren, om man har tænkt sig under krig at foretage afvigelser fra de regler, der er gældende i den militære retsplejelov, og ministeren har hertil svaret, at man i forsvarsministeriet har arbejdet med problemet, men endnu ikke er nået til noget endeligt resultat i sagen.

Ministeren har endvidere erklæret, at *lovforslaget om ændringer i militær straffelovs § 1, jfr. § 3*, alene betyder, at egentlige møder med talsmændene afholdes udenfor tjenestetiden. Reglerne er derimod ikke til hinder for, at menige fremfører besværinger m. m. under tjenesten, forudsat de forinden indhenter den fornødne tilladelse hertil.

Med hensyn til spørgsmålet om lovenes ikrafttræden har forsvarsministeren henledt udvalgets opmærksomhed på det hensigtsmæssige i, at de 3 love træder i kraft samtidig, samt at der gives en frist på 3 måneder for denne ikrafttræden, idet der må levnes de forskellige myndigheder en rimelig tid til at sætte sig ind i de nye bestemmelser, der bl. a. vil komme til at omfatte en ny anordning om fuldbyrdelse af straf.

Udvalget, der har kunnet tiltræde de fremsatte synspunkter, således at lovenes ikrafttræden fastsættes til 3 måneder efter stadfæstelsen.

Forsvarsministeren har meddelt udvalget, at han agter at foretage følgende ændringer i de som bilag 1 og 2 til lovforslaget om talsmænd og klageadgang for menige af det militære personel optrykte udkast til kundgørelse for forsvaret og til afsnit i lærebog for menige om klager m. v. og talsmænd:

Vedrørende bilag 1:

I. Talsmænd. I pkt. 5, stk. 2, 4. linie, ændres „2 dage“ til: „4 dage“.

II. Klager. Pkt. 1, stk. 2, 2. punktum, affattes således: „Opmærksomheden henledes på, at såfremt flere klager i forening, skal to af dem på de øvriges vegne fremføre klagen. Ved skriftlige klager skal samtlige deltageres navne oplyses.“

Vedrørende bilag 2:

I I. efter stk. 4 indsættes:

„Såfremt flere ønsker at klage i forening, skal to af dem på de øvriges vegne fremføre den fælles klage; sker det skriftligt, skal klagen indeholde oplysning om samtlige deltagere.“

Efter stk. 5 indsættes: „og den ovennævnte regel om fremgangsmåden, når flere klager i forening, finder tilsvarende anvendelse“.

Hele *udvalget* indstiller herefter de 3 lovforslag til *vedtagelse* med de af forsvarsministeren foreslåede og af udvalget tiltrådte ændringer.

Ændringsforslag

til

I. forslag til lov om ændringer i militær straffelov.

Af forsvarsministeren, tiltrådt af udvalget:

Til § 1.

1) I ændringsforslaget til § 33 ændres i nyt stk. 5 „, jfr.“ til: „henvises til“.

Til § 3.

2) Paragraffen affattes således:

„Denne lov træder i kraft 3 måneder efter dens stadfæstelse.“

II. forslag til lov om ændringer i militær retsplejelov.

Af forsvarsministeren, tiltrådt af udvalget:

Til § 1.

1) I ændringsforslaget til § 40 affattes stk. 1., nr. 2, således:

„Retten kan i dommen begrænse omkostningsansvaret i alle tilfælde, hvor dette findes rimeligt.“

2) I den foreslåede affattelse af lovens § 63 affattes stk. 2 således:

„Dersom senere fremkomne oplysninger viser, at straffen er pålagt helt eller delvis med urette, bliver den på tilsvarende måde helt eller delvis at ophæve.“

3) I den foreslåede affattelse af lovens § 63 indsættes som nyt stk. 3:

„Om erstatning til den, som har udstået straf, der bortfalder som følge af foranstående, gælder reglerne i lov om rettens pleje kapitel 93a med de fornødne lempelser.“

Til § 3.

4) Paragraffen affattes således:

„Denne lov træder i kraft 3 måneder efter dens stadfæstelse.“

III. forslag til lov om talsmænd og klageadgang for menige af det militære personel.

Af forsvarsministeren, tiltrådt af udvalget:

Til § 5.

1) Efter ordet „melding“ i 4. linie indsættes ordene: „til den pågældende chef“.

2) I samme paragraf udgår i slutningen ordene „eller eventuelt i overensstemmelse med reglerne i kap. II indbringes for forsvarsministerens klageudvalg“ og erstattes med nyt punktum af følgende ordlyd: „Såfremt der bliver tale om en klage, jfr. § 8, forholdes i overensstemmelse med reglerne i kap. II.“

Til § 8.

3) Ordene „den nærmeste foresatte chef, der har fuld straffemyndighed (regimentschef og lignende)“ udgår og erstattes med følgende: „afdelingschefen (batallionschefen eller dertil svarende chef)“.

4) I samme paragraf indsættes som stk. 2: „Såfremt flere ønsker at klage i forening, skal to af dem på de øvriges vegne fremføre den fælles klage; sker det skriftligt, skal klagen indeholde oplysninger om samtlige deltagere.“

Til § 10.

5) Som nyt stk. 2 indsættes:

„Såfremt der er flere deltagere i klagen, finder bestemmelsen i § 8, stk. 2, tilsvarende anvendelse.“

Til § 14.

6) Paragraffen affattes således:

„Denne lov træder i kraft 3 måneder efter dens stadfæstelse.“

Anders Andersen.

Holger Eriksen,
formand.

Gideon.

Victor Gram.
ordfører.

Boye Hansen.

Poul Hansen (Kalundborg).

Per Hækkerup.

Frode Jakobsen.

Arnth Jensen.

Ole Bjørn Kraft.

Ladefoged.

Holger Larsen.

K. Axel Nielsen.

Carsten Raft.

Skytte,
næstformand.

Thestrup.

Østergaard.